DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI

7. Sınıf · Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 11. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. İsmail (as), Zemzem ve Kâbe'nin İnşası ile Hac ve Kurban İbadetinin Kültürümüze Yansımaları (DKAB.7.2.2 ve DKAB.7.2.3)

Kurban ibadeti, sa'y, zemzem ve Kâbe'nin inşası ile Hz. İbrahim ve Hz. İsmail (as) kıssası arasında nedensel ilişki kurar (DKAB.7.2.2). · Hz. İsmail'in (as) hayatını, teslimiyetini, sabrını ve sözünde durma (sadıkü'l-va'd) erdemini İslam'ın temel kaynaklarından hareketle değerlendirir. · Hac ve kurban ibadetinin kültürümüze, dilimize ve toplumsal yardımlaşma geleneğimize yansımalarını gözlemleyerek çıkarımlarda bulunur (DKAB.7.2.3).

HATIRLAYALIM

- Hz. İbrahim (as) ile Hz. Hacer'in oğlu olan Hz. İsmail (as), bebekken Allah'ın emriyle Mekke vadisine yerleştirilmiş; Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav) onun soyundan gelmiştir.
- Hz. Hacer'in Safa ile Merve tepeleri arasında 7 kez su araması sa'y ibadetinin kaynağı olmuş; bebek İsmail'in topuklarının altından çıkan Zemzem suyuyla Cürhüm kabilesi Mekke'ye yerleşmiştir.
- Hz. İbrahim ve Hz. İsmail dualarla Kâbe'nin (Beytullah) temellerini yükseltmiş (Bakara, 127); kurban imtihanındaki teslimiyetleri (Sâffât, 102-107) kurban ve şeytan taşlama ibadetlerinin temelini oluşturmuştur.
- Surre Alayları, hacı uğurlamada zemzem ve hurma ikramı, teşrik tekbirleri, kurban etinin paylaşılması ve koça kına yakılması bu ibadetlerin kültürümüzdeki canlı izleridir.

1 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki kavramları sağ sütundaki tarihî ve kültürel açıklamalarıyla eşleştiriniz.

☐ 1. Cürhüm Kabilesi	a) Hayır kurumları aracılığıyla ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmak üzere kestirilen kurban
☐ 2. Hacerü'l-Esved	b) Kâbe inşa edilirken tavafın başlangıç köşesine yerleştirilen mübarek taş
☐ 3. Teşrik Tekbirleri	c) Zemzem suyunun çıkışından sonra Mekke vadisine yerleşen ilk topluluk
☐ 4. Vekâletle Kurban	d) Arefe sabahından bayramın 4. günü ikindiye dek farz namazlar sonrası okunan tekbir

2 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki Kur'an-ı Kerim ayet kartlarını inceleyerek ilgili olayı ve öne çıkan ahlaki değeri tablodaki boşluklara yazınız. İlk satır örnektir.

1. Sâffât, 100 Salih evlat duası	2. Bakara, 127 Beytullah temelleri
3. Sâffât, 102 Rüya ve sabır sözü	4. Meryem, 54-55 Sadıkü'l-va'd sıfatı

Ayet Kaynağı	İlgili Olay veya Kavram	Öne Çıkan Değer
1. Sâffât suresi, 100	Hz. İbrahim'in salih evlat duası	
2. Bakara suresi, 127		
3. Sâffât suresi, 102		Sabır ve tam teslimiyet
4. Meryem suresi, 54-55	Sadıkü'l-va'd (sözünde durma)	

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Mekke vadisinde yaşanan tarihî olaylarla günümüzdeki hac ve umre uygulamaları eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi **yanlış** olur?

Safa — Merve	Kâbe İnşası	Mina Yolu
7 Gidiş-Geliş	Beytullah	Vesvese Reddi
Sa'y İbadeti	Tavaf Merkezi	Şeytan Taşlama

(A) Hz. Hacer'in Safa ve Merve'de su arayışı — Sa'y yürüyüşü yapılması
(B) Mina yolunda vesvesenin reddedilmesi — Cemerat'ta şeytan taşlanması
(C) Zemzem suyunun yeryüzüne fışkırması — Arafat'ta vakfeye durulması
(D) Beytullah'ın yeniden inşa edilmesi — Kâbe çevresinde tavaf edilmesi

4 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Hz. İsmail kıssası ile hac ve kurban kültürü hakkındaki ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Kâbe'nin inşası sırasında Hz. İbrahim'in üzerine çıkıp duvar ördüğü taşa Makam-ı İbrahim denir.	☐	☐
Meryem suresi 54. ayette geçen «sadıkü'l-va'd» sıfatı, Hz. İsmail'in ticaretteki zenginliğini anlatır.	☐	☐
Kurban kıssasında asıl gaye Allah'a olan takva, sadakat ve gönülden bağlılığı göstermektir.	☐	☐
Osmanlı'da hac mevsimi öncesi Mekke ve Medine'ye hediyeler götüren kervana Surre Alayı denirdi.	☐	☐
Teşrik tekbirleri yalnızca Ramazan Bayramı sabahı bayram namazından önce bir kez getirilir.	☐	☐

5 KISA CEVAP

Görseldeki Meryem suresi 54-55. ayet kartına göre Hz. İsmail'in Kur'an'da övülen iki temel özelliğini kısaca yazınız.

Meryem Suresi 54 ve 55. Ayetler

1) Sözünde duran elçi (Sadıkü'l-va'd)

2) Ailesine namazı ve zekâtı emretmesi

_____

_____

6 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun kavramlarla tamamlayınız.

Zemzem · Beytullah · vakfe · sa'y · kına

1. Hz. Hacer'in Safa ile Merve tepeleri arasında yedi kez gidip gelmesi _____ ibadetinin temelidir.
2. Bebek Hz. İsmail'in topuklarını vurduğu yerden Allah'ın izniyle _____ suyu çıkmıştır.
3. Kur'an-ı Kerim'de «Allah'ın evi» anlamında Kâbe için _____ kavramı kullanılmıştır.
4. Anadolu'da adanmışlık sembolü olarak kurbanlık koça ve askere uğurlanan gence _____ yakılır.

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki Sâffât suresi 102. ayet panosunda Hz. İbrahim'in gördüğü rüyayı oğluna anlatıp «Düşün bakalım, ne dersin?» diye sorması hangi ilkeyi gösterir?

Hz. İbrahim'in Sorusu
«Düşün bakalım, sen bu işe ne dersin?»

Hz. İsmail'in Cevabı
«Emredileni yap, sabredenlerden olacağım.»

(A) Önemli konularda aile bireyleriyle istişare (danışma) yapılmasını
(B) Ticari yolculuklarda her zaman yalnız hareket edilmesi gerektiğini
(C) Komşular arasındaki emanetlerin yazılı sözleşmeye bağlanmasını
(D) Misafirlere ikramda bulunurken gösterişten uzak durulmasını

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Verilen kültür kartlarından hangisi kurban ibadetinin toplumsal dayanışma ve ihtiyaç sahiplerini gözetme yönünü **doğrudan** yansıtır?

Edebiyat ve Dil — Koçyiğit deyimi
Hacı İkramı — Zemzem ve hurma
Cami Sanatı — Hat ve çini süsü
Üçlü Paylaşım — Aile · Komşu · Yoksul

(A) Edebiyatımızda «Kâbe'yi görmek» ve «koçyiğit» deyimlerinin yer alması
(B) Hacdan dönen kimselerin ziyaretçilerine hurma ve zemzem sunması
(C) Mimarimizde cami kubbelerinin hat yazılarıyla estetik biçimde süslenmesi
(D) Kurban etinin üçe bölünerek yoksullarla ve komşularla paylaşılması

9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki Hac suresi 37. ayet mesajını Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'in kurban kıssasıyla ilişkilendirerek kurban ibadetinin asıl amacını açıklayınız.

Hac Suresi, 37. Ayet Mesajı
«Allah'a ulaşacak olan ne etleri ne kanlarıdır; O'na ulaşacak olan yalnızca sizin takvanızdır.»

10 SIRALAMA

Hz. İbrahim ve Hz. İsmail ailesinin Mekke'deki kıssasında gerçekleşen olayları kronolojik sıraya göre 1'den 4'e kadar numaralandırınız.

1. Adım	2. Adım	3. Adım	4. Adım
Mekke Vadisi	Sa'y ve Zemzem	Cürhüm İskânı	Kâbe İnşası

- [ ] Hz. Hacer'in Safa ile Merve arasında su araması ve Zemzem suyunun yeryüzüne çıkması
- [ ] Cürhüm kabilesinin Zemzem çevresine yerleşmesiyle Mekke'de şehir hayatının başlaması
- [ ] Hz. Hacer ile bebek Hz. İsmail'in Allah'ın emriyle ıssız Mekke vadisine yerleştirilmesi
- [ ] Gençlik çağına ulaşan Hz. İsmail'in babası Hz. İbrahim ile Kâbe'nin temellerini yükseltmesi

11 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Anadolu kültüründe kurbanlık koça ve vatan savunmasına giden Mehmetçiğe kına yakılması geleneği hangi ortak manevi bilinci simgeler?

1 — **Kurbanlık Koç**: Allah'a adanmışlık
2 — **Mehmetçiğe Kına**: Vatana adanmışlık

(A) Mevsimlik yayla göçü hazırlıklarının bahar başında tamamlandığını
(B) Allah'a ve vatana gönülden adanmışlığı, fedakârlığı ve teslimiyeti
(C) Tarımsal üretimin bereketli geçmesi için yapılan şükür merasimini
(D) Şehirler arası kervan yollarında ticaret güvenliğinin sağlandığını

12 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki kavramları kutulara yazınız. Numaralı harflerle Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'in Allah'ın emrine gönülden boyun eğmesini anlatan kök kavramı bulunuz.

Kâbe'nin etrafında yedi kez dönülerek yapılan hac ve umre ibadeti — ☐☐☐☐☐
Allah'ın bir ve tek olduğuna inanmayı ifade eden temel inanç ilkesi — ☐☐☐☐☐☐
Hz. Hacer'in sa'y yürüyüşüne başladığı tepelerden birincisi — ☐☐☐☐
Osmanlı'da Haremeyn'e hediye götüren kervan: Surre ___ — ☐☐☐☐
Babası Hz. İbrahim ile birlikte Kâbe'yi inşa eden peygamber — ☐☐☐☐☐
Safa tepesiyle birlikte sa'y ibadetinin yapıldığı diğer tepe — ☐☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____